ופא גבי קרעים דכתיב על עלי. דמשמע שאם מתו לו שנים קרובים לו שלשה שחייב לקרוע על כל אחד בפני עצמו: על שאול ועל יהונתן בנו ועל עם ה' דהייגו פרטא: ומניא מת אביו וקרע ואח"כ נמצא שהוא בנו. שמת ולא אביו, ולא ידי קריעה לעל "לו דוקא הכא נמי "לותה" לו דוקא: *לאן בספרם תורה אור

לאן במפרש. גבי קריעה שקרע סתם שלא על אביו ולא על בנו אבל במתניתין כגון שהפר בפירוש לשם בתו והלך כיון דנמצא שאינו כך צריך להפר לשם אשתו שנדרה: ומתניא לא יצא ידי קריעה. וקשיין ברייתא אהדדי: ומתניא. דמסייע לרב אשי: והלכתא תוך כדי דבור. דהחוזר תוך כדי דבור כדבור דמי לגולה מילי: תון ממגדף. מבדך את השם: ועובד עבודת כוכבים. אומר לעובדת כוכבים "אני אתה" דאדבור לאודיה חייב: וממקדש. אשה והמגרשה אע"פ שחוזר בתוך כדי דבור אינה חוזרת: מתני' אמרה קונם תאנים וענבים שאיני טועמת קיים לתאנים כל הנדר קיים. אף הענבים שאין יכול להפר שוב אפילו תענבים קשבר נדר שהוקש מקלתו הוקש כולו וגמרא מפרש "יקימנו" יקים ממנו:

ג"נ קנטו: ע"ש

דבור כדבור דמי חוץ ממגדף ועובד עבודת כוכבים ומקדש ומגרש: מתני' אמרה "קונם תאנים" וענבים אלו שאני טועמת" קיים לתאנים כולו קיים, הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים. אמרה "קונם תאנה שאני טועמת" וענבה שאני טועמת" הרי אלו שני נדרים: גמ' "מני מתניתין? רבי ישמעאל דתניא אישה יקימנו ואישה יפרנו" אמרה "קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת" קיים לתאנים כולו קיים הפר

והא גבי קרעים דכתיב על שאול וגו'. והוה לן למימר דעל דוקא שיקרע לשם המת ולא שיעבה באחר ואפ"ה כי תנא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה אלמא "על" לאו דווקא ה"נ לימא "לותה" לאו דוקא: לא קשיא הא בסתם הא במפרש. דהא דתניא אמרו לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו, לא יצא ידי קריעה? (ה) אמרו לו מת לו מת, וכסבור אביו הוא וקרע, ואחר כך נמצא בנו יצא ידי קריעה) רב אשי אמר באן בתוך כדי דבור באן לאחר כדי דבור: הא דקאמרת "יצא ידי קריעה" שנמצא בנו בתוך כדי דבור הא דאמרת "לא יצא ידי קריעה" לאחר כדי דבור והתניא "מי שיש לו חולה בתוך ביתו ונתעלף וכמדומה שמת וקרע, ואחר כך מת, לא יצא ידי קריעה" אמר ר' שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא "לא שנו אלא שמת לאחר כדי דיבור אבל בתוך כדי דיבור (ג) (כדבור דמי) *והילכתא תוך כדי דבור כדבור דמי חוץ ממגדף ועובד עבודת כוכבים ומקדש ומגרש: מתני' אמרה "קונם תאנים" וענבים אלו שאני טועמת" קיים לתאנים כולו קיים, הפר לתאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים. אמרה "קונם תאנה שאני טועמת" וענבה שאני טועמת" הרי אלו שני נדרים: גמ' "מני מתניתין? רבי ישמעאל דתניא אישה יקימנו ואישה יפרנו" אמרה "קונם תאנים וענבים אלו שאני טועמת" קיים לתאנים כולו קיים הפר

הגהות הב"ח (ה) גמ' ולא יצא ידי קריעה (אמרו לו מת לו וכו' יצא ידי קריעה) אע"מ · וכ"כ מלבון הפירוש לא יצא ידי קריעה וקשין ברייתא אהדדי נראה דיה גורס הך סיפא כלל וכ"כ הרא"ש בפירושו דיש ספרים דלא גרסי הך סיפא אלא גרסי בסיפא לא יצא ידי קריעה וכך גורס הגלוסי כמו בספרים שבידינו סוף פ' אלו מגלחין וכך נראה מדברי הרמב"ם פ"ח הל' אבל דבא"ל מת לו מת סתם לא יצא ידי קריעה וכך פסק הטור בי"ד בסי' ש"מ גבי דין קריעה אבל גבי הפרה לא פסק כן בסי' רל"ד וע"ש לייעב דבריו וכבר באתיו בס"ד: (ג) שם אבל בתוך כדי דיבור מ"ל לקרוע ולהלכתא תוך:

[ג"נ קנטו:]

[ועיין תוספות ב"ק עג: ד"ה כי וזתוספות ב"נ קנטו:]

פי' הרא"ש

והא גבי קרעים דכתיב על עלי. דמשמע מינה דעל כל מת צריך לקרוע מדכתיב על שאול ועל יהונתן ואפ"ה [אם] בשעת קריעה כוון לאביו ונמצא בנו יצא ידי קריעה אלמא אע"ג דכתיב עלי לא איכפת מת קרע וה"ה נמי אותה לאו דוקא: כגון בסתם כגון במפרש. הא דקאמר יצא ידי קריעה בסתם אייני שלא פירש על אביו והא דקתני אמרו לו מת אביו וקרע לאו דוקא אלא אמרו לו מת לו מת וכסבור שהוא אביו כי הך ברייתא דמייתי במתניתין במפרש שמפר לאשתו ונמצאת בתו: והתניא. ברייתא: אמרו לו מת לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו לא יצא ידי קריעה אמרו לו מת לו מת סתם וכסבור שהוא אביו וקרע ואחר כך נמצא שהוא בנו יצא ידי קריעה. ובכה"ג אי"ל בברייתא קמייתא: רב אשי אמר כגון בתוך כדי דבור כגון לאחר כדי דבור. הא דאמרת יצא ידי קריעה בנמצא בנו בתוך כדי דיבור והא דאמרת לא יצא ידי קריעה שנמצא לאחר כדי דבור. כך נמצאת הגירסא בספרים ולפי הגירסא שפירשתי והא דתניא בברייתא גלאה לו דלא נרסי הא דאמרת יצא ידי קריעה כו' דלא קשיא מידי מקריעה לקריעה אלא ה"ג רב אשי אמר כגון בתוך כדי דבור כגון לאחר כדי דבור ותו לא מידי ואמתני' קאי לשאיי מתניתין שנדע לו לאחר כדי דבור ובני קריעה שנדע לו תוך כדי דבור ויש ספרים גורסים אמרו לו מת אביו וקרע ואח"כ נמצא בנו לא יצא ידי קריעה ולא נרסי הך סיפא אמרו לו מת לו מת וכסבור שהוא אביו כו' אמרו לו מת לו מת אביו וקרע שנמצא בנו בתוך כדי דבור: מגדף ועובד עבודת כוכבים. אפילו חוזר בו בתוך כדי דבור וכן מקדש אם חזר בו ובטל הקדושין תוך כדי דבור וכן מגרש הגם לא משמיט כיה: מתני' קיים לתאנים כולו קיים. לשקמה נמקלת [הוי הקמה נמקלת] לא הוי הפרה ונגמרת אפילו עמדה ולא דמי לנדר שהוקר מקלתו הוקר כולו כדפרישנן לעיל: אמרה קונם תאנים שאני טועמת וקונם ענבים שאני טועמת כו' יכולין שאמרה כו' דלדם מגרמא ומקום ענבים שאני טועמת כו' יכולין שאמרה אחייב קנסן על כל אחת ואחת עד שיאמר בעומה לכל אחד ואחת: גמ' דמניא תיסה יקימנו יכולים ר' ישמעאל דלדם הכי הלכך הפרה בטקלת לא הוא הפרה: *) ר"ש מקיים הפרה להקמה והפרה בטקלת נמי הוא הפרה: ודנגן מקשו הקמה להפרה כלומר יפרנו מבלא מל יקימנו כי היכא דמיפרנו ליכא למידלם מיניה הפרה בטקלת מיקימנו נמי לא דלשיון הקמה בטקלת דלורמיה דקרא לאמכתא הכי:

*) [שייך לע"ב]

מתני'

מא א ב ג ד מיי' פ"ל מהל' אבל הלכה ח סמג עשין מדברי סופרים ב טור ש"ע יד סי' שמ סעיף כד [וברב אלפס מועד קטן פ"ג דף רלה וברא"ש סי' פט]:

מב ה ו מיי' שם טור ש"ע שם סעיף כה:

מג ז מיי' שם הלכ' ח ופ"ב מהל' שבועות הלכה י ופ"ב מהל' עדות הלכ' ג ופ"ז מהל' מתנות הלכה ז ופ"ב מהל' תמורה הלכה ד סמג עשין לו קז ולאוין רמח טוש"ע יד סי' רלד סעיף לא לב לג וסי' שמ סעיף כד כה וטוש"ע ח"מ סי' כט סעיף ח וסימן רפז סעיף ז:

מד ח מיי' פ"ב מהל' עבודת כוכבים הלכה ט [וברב אלפס נ"ב פ"ח דף ריג ע"ב וברא"ש שם סי' כז]:

מה ט מיי' שם פ"ג הלכה ד:

מו י מיי' פ"ז מהל' אישות הלכה כב סמג עשין מה טוש"ע אה"ע סי' קמא סעיף ב:

מז כ מיי' פ"ו מהל' גרושין הלכה יח סמג עשין נ טור ש"ע אה"ע סי' קמא סעיף נט:

נוסח אחר

תוספות

והא גבי קריעה דכתיב על שאול ועל יהונתן דמיניה שמעינן קריעה על כל מת ומת ואמרינן אמרו לו מת לו מת אביו וקרע ואח"כ נמצא בנו יצא ידי קריעה אף על פי שלא קרע על זה הכי נמי נימא לאותה לאו דוקא ואם הפר לאשתו ונמצאת בתו מופר: הא בסתם הך קריעה דקרע סתם לשם שהוא מתעסקין במפרש שאמר מי מיפר לאשתי: רב אמר הכי אמר כאן שנמצא שהוא בנו תוך כדי דבור אל קריעה דהוי כקולין לא קרע אלא לאחר שמעה והא דתניא לא יצא ידי קריעה שנמצא לאחר כדי דבור: והתניא. בגימורא: אמר רבי שמעון בן פזי. מלא עיקר לאייתו ק"ק ליעבא דוהא דתניא דהא לא מייתי מידי אלא ממילתא דרבי שמעון בן פזי: והלכתא תוך כדי דבור כדבור דמי. פירש ה"ר אליעזר לא ידענא מנין לו ופירש המרדכי הוא כדי שיעיר אדם ויאבל בהפסק ממכבו ולא יפסיד וקשה דהא גבי דיני דאוריתא הוא כגון גבי מגמה מיעין מן הטעונין וגבי שבועה הפעדות אמרינן ליה וגי"ל דהוי דאוריתא: מגדף. ועובד עבודת כוכבים. אפילו חוזר בו תוך כדי דבור קנלינן ליה ומקדש. אשה. ואחר כך חוזר בו וכן מגרש ואחר כך מבעל הגם לאו כל כמיניה: קיים לתאנים קיים. דלמ"ל נגמלא "יקימנו" יקים ממנו (הפר ממנו) הפר לתאנים אינו מופר כלל דהפרה בטקלת לא הוי הפרה ואמ"ג דאמר נדר שהוקר מקלתו הוקר כולו דהכא הכא: דרי אלו שני נדרים. אם קיים לענבים לא קיים לתאנים: מני מתניתין רבי ישמעאל היא דתניא וכו' קיים לתאנים] כולו קיים. דהכי משמע יקימנו יקים ממנו מדלא כתיב יקיים וכתיב יקימנו מלמיני ולמחכיו:

נוסח אחר

האם לשון שאוסרת בחקנא לשון אזהרה על לשון דבלים לשון דוקא או לאו דוקא

תת נוסח

קרעתי הגן ד' מת מסיים ואתברר טאת אחר

א) תון כדי דיבור

ב) אחר כדי דיבור

נוסח

אני אתני דהקמה האמנגת הוי הקמה דכולו אטאב הפרה

[ג"נ קנטו:]

פי' הרא"ש

יהונתן ואפ"ה [אם] בשעת קריעה כוון לאביו ונמצא בנו יצא ידי קריעה אלמא אע"ג דכתיב עלי לא איכפת מת קרע וה"ה נמי אותה לאו דוקא: כגון בסתם כגון במפרש. הא דקאמר יצא ידי קריעה בסתם אייני שלא פירש על אביו והא דקתני אמרו לו מת אביו וקרע לאו דוקא אלא אמרו לו מת לו מת וכסבור שהוא אביו כי הך ברייתא דמייתי במתניתין במפרש שמפר לאשתו ונמצאת בתו: והתניא. בגימורא: אמרו לו מת לו מת אביו וקרע ואחר כך נמצא בנו לא יצא ידי קריעה אמרו לו מת לו מת סתם וכסבור שהוא אביו וקרע ואחר כך נמצא שהוא בנו יצא ידי קריעה. ובכה"ג אי"ל בברייתא קמייתא: רב אשי אמר כגון בתוך כדי דבור כגון לאחר כדי דבור. הא דאמרת יצא ידי קריעה שנמצא בנו בתוך כדי דיבור והא דאמרת לא יצא ידי קריעה שנמצא לאחר כדי דבור. כך נמצאת הגירסא בספרים ולפי הגירסא שפירשתי והא דתניא בברייתא גלאה לו דלא נרסי הא דאמרת יצא ידי קריעה כו' דלא קשיא מידי מקריעה לקריעה אלא ה"ג רב אשי אמר כגון בתוך כדי דבור כגון לאחר כדי דבור ותו לא מידי ואמתני' קאי לשאיי מתניתין שנדע לו לאחר כדי דבור ובני קריעה שנדע לו תוך כדי דבור ויש ספרים גורסים אמרו לו מת אביו וקרע ואח"כ נמצא בנו לא יצא ידי קריעה ולא נרסי הך סיפא אמרו לו מת לו מת וכסבור שהוא אביו כו' אמרו לו מת לו מת אביו וקרע שנמצא בנו בתוך כדי דבור: מגדף ועובד עבודת כוכבים. אפילו חוזר בו בתוך כדי דבור וכן מקדש אם חזר בו ובטל הקדושין תוך כדי דבור וכן מגרש הגם לא משמיט כיה: מתני' קיים לתאנים כולו קיים. לשקמה נמקלת [הוי הקמה נמקלת] לא הוי הפרה ונגמרת אפילו עמדה ולא דמי לנדר שהוקר מקלתו הוקר כולו כדפרישנן לעיל: אמרה קונם תאנים שאני טועמת וקונם ענבים שאני טועמת כו' יכולין שאמרה כו' דלדם מגרמא ומקום ענבים שאני טועמת כו' יכולין שאמרה אחייב קנסן על כל אחת ואחת עד שיאמר בעומה לכל אחד ואחת: גמ' דמניא תיסה יקימנו יכולים ר' ישמעאל דלדם הכי הלכך הפרה בטקלת לא הוא הפרה: *) ר"ש מקיים הפרה להקמה והפרה בטקלת נמי הוא הפרה: ודנגן מקשו הקמה להפרה כלומר יפרנו מבלא מל יקימנו ליכא למידלם מיניה הפרה בטקלת מיקימנו נמי לא דלשיון הקמה בטקלת דלורמיה דקרא לאמכתא הכי:

*) [שייך לע"ב]

מתני'